

НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ: ЗІСТАВНЕ МОВОЗНАВСТВО

1. Нормативні навчальні дисципліни та практика.
 - 1.1. Нормативні навчальні дисципліни

ВИКЛАДАЧ:

Лучик А. А., доктор філологічних наук, професор, e-mail: alla.luchyk@ukma.edu.ua

ЗАГАЛЬНЕ НАВАНТАЖЕННЯ: 4 кредити ECTS

Заняття в аудиторії: 38 год (28 лекційні, 14 семінари по 3 академічні години)

Самостійна робота слухачів курсу: 78 год.

Форма підсумкового оцінювання: екзамен.

АНОТАЦІЯ

У запропонованому курсі здійснюється аналіз основних понять зіставного мовознавства з урахуванням сучасних досягнень лінгвістики, розкривається методологія, методика і принципи зіставних досліджень як різноструктурних, так і споріднених, мов, за допомогою чого з'ясовуються спільні і відмінні риси мов світу на структурному рівні. Курс спрямований на засвоєння теоретичних засад компаративістики і практичних потреб перекладу, викладання іноземних мов, а також української як іноземної, сприяє глибшому пізнанню універсальних і специфічних рис кожної конкретної мови, формує уявлення про загальні закономірності концептуалізації, категоризації і вербалізації фактів навколишнього світу. Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання впорядковує отримані знання, ілюструє здатність до подальшого наукового пошуку.

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ:

Мета курсу – розкрити методіку і принципи зіставних досліджень, з'ясувати спільні і відмінні риси мов світу на структурному рівні, ознайомити з різними лінгвістичними напрямками і школами, озброїти методологією й методикою дослідження. *Завданнями дисципліни* є розширення загальнолінгвістичної підготовки словесника, сприяння формуванню навичок самостійної роботи з фаховою літературою, підготовка майбутніх спеціалістів до творчої практичної діяльності в галузі освіти, культури й науки.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати й утілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на семінарських заняттях 1-7.	Поточний контроль. Контрольна робота.
Презентувати результати	Індивідуальні відповіді та групове	Індивідуальне



досліджень українською, англійською та однією зі слов'янських мов.	обговорення на семінарських заняттях 4-7.	завдання. Контрольна робота.
Застосовувати сучасні лінгвістичні методики й технології для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості зіставного дослідження.	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на семінарських заняттях 1-7.	Поточний контроль. Аналіз індивідуальної роботи з зіставлення одиниць різноструктурних мов. Контрольна робота.
Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями, принципи та підходи щодо лінгвістичних зіставних досліджень.	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на семінарських заняттях 1-7.	Поточний контроль. Індивідуальна робота з науковою літературою представників різних лінгвістичних шкіл. Участь у диспуті
Характеризувати теоретичні засади та прикладні аспекти зіставного мовознавства.	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на семінарських заняттях 1-7. Презентація дослідження.	Індивідуальне навчально-дослідне завдання: участь у диспуті, доповідь.
Збирати й систематизувати мовні факти, інтерпретувати й аналізувати, зіставляти одиниці різних структурних рівнів споріднених і неспоріднених мов.	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на семінарських заняттях 1-7.	Індивідуальне навчально-дослідне завдання: участь у диспуті, доповідь.
Дотримуватися правил академічної доброчесності.	Індивідуальні відповіді та групове обговорення на семінарських заняттях 1-7. Участь у вебінарах, присвячених антиплагіатним засобам сучасних технологій.	Індивідуальне навчально-дослідне завдання: участь у диспуті, презентація доповіді.
Здійснювати й презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в галузі зіставного мовознавства, застосовуючи сучасні лінгвістичні технології.	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на семінарських заняттях 1-7.	Індивідуальне навчально-дослідне завдання, у тому числі робота з Національними лінгвістичними корпусами (українським, англійським, польським тощо). Участь у диспуті.
Презентувати результати свого дослідження науковій спільноті в наукових публікаціях чи виступах на конференціях,	Індивідуальні доповіді й обговорення на конференціях, круглих столах, семінарах. Оволодіння навичками підготовки	Індивідуальне навчально-дослідне завдання, презентація доповіді, участь у



круглих столах, семінарах тощо.	роботи з зіставного мовознавства до публікації.	диспути, публікація дослідження.
Знаходити креативні рішення для прикладного застосування зіставних лінгвістичних досліджень, у тому числі в цифрових середовищах.	Лекційні заняття. Індивідуальні відповіді та групове обговорення на семінарських заняттях 1-7.	Індивідуальне навчально-дослідне завдання, у тому числі робота з Національними лінгвістичними корпусами, on-line словниками та лінгвістичними лабораторіями. Участь у диспуті.

ЗМІСТ КУРСУ

Вступне слово

Курс озброює слухачів знаннями про становлення і розвиток зіставного мовознавства, його місця у циклі лінгвістичних дисциплін, дозволяє з'ясувати джерела відомостей про мови світу, головні напрями і тенденції сучасних зіставних лінгвістичних досліджень, а також методи і прийоми, які застосовуються у цих галузях пошукової діяльності. Спираючись на теоретичні і практичні результати лінгвістичних дисциплін, які входять до навчального плану спеціальності, таких, як фонетика, словотвір, морфонологія, морфологія, лексикологія, синтаксис, стилістика, лексикографія, історія мови, загальне мовознавство, етнолінгвістика тощо, слухачі курсу «Зіставне мовознавство» екстраполують свої погляди на споріднені, віддаленоспоріднені, неспоріднені мови світу. Використання лінгвістичних джерел понад 100 цільових мов у процесі опанування курсом дозволяє сформулювати уявлення про спільне і відмінне у мовах світу на синхронному зрізі, тенденції їхнього розвитку, можливості створення мови-еталону, мовної, когнітивної картини світу або виявити шляхи їхнього формування. Опертя на такі загальнонаукові поняття, як еволюційність, інформативність, феноменологічність, що відповідають сучасним процесам у навколишній дійсності, сприяє розумінню мови як частини цього світу, а, відповідно, поясненню зв'язку лінгвістики як із суспільними науками, так і з точними та природничими: математикою, інформатикою, біологією, медициною, нейропсихологією, географією та ін. Особливо цінними є висновки зіставного мовознавства для історії наук і людського суспільства, зокрема для з'ясування етногенезу народів, формування їхньої культури.

Тематичний план

№ з/п	Теми лекцій	Кількість годин
	II триместр	



Лекція 1.	Історія формування зіставного мовознавства як окремої галузі мовознавчих дисциплін.	2 год.
Лекція 2.	Зіставне мовознавство у колі суміжних дисциплін.	2 год.
Лекція 3.	Принципи зіставного мовознавства.	2 год.
Лекція 4.	Ономасіологічний та семасіологічний підходи як визначальні напрями зіставних досліджень.	2 год.
Лекція 5.	Зіставна лексикологія.	2 год.
Лекція 6.	Зіставна фразеологія.	2 год.
Лекція 7.	Зіставна фонетика.	2 год.
Лекція 8.	Зіставна дериватологія.	2 год.
Лекція 9.	Стан і задачі подальшого розвитку зіставної морфології.	2 год.
Лекція 10.	Аспекти зіставних досліджень морфологічних категорій.	2 год.
Лекція 11.	Граматичні категорії у зіставному аспекті. Іменні граматичні категорії у зіставному аспекті.	2 год.
Лекція 12.	Дієслівні граматичні категорії у зіставному аспекті.	2 год.
Лекція 13.	Зіставний синтаксис.	2 год.
Лекція 14.	Зіставна стилістика.	2 год.

№ з/п	Теми семінарських занять	Кількість годин
	II триместр	
Семінарське заняття 1.	<p>Історія формування зіставного мовознавства як окремої галузі мовознавчих дисциплін. Зіставне мовознавство у колі суміжних дисциплін.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Становлення синхронічного аспекту порівняння мовних систем: практичні і теоретичні чинники розвитку синхронічних обстежень мовних систем; передумови виникнення синхронічного порівняння споріднених і неспоріднених мов. 2. Сучасні дослідження українських лінгвістів із зіставного мовознавства. 3. Порівняльно-історичне мовознавство як предтеча формування мети, завдань і методу зіставного 	2 год.

	<p>мовознавства.</p> <ol style="list-style-type: none">4. Типологічне мовознавство, контрастивна лінгвістика і зіставне мовознавство.5. Зіставне мовознавство і перекладознавство.	
Семінарське заняття 2.	<p>Принципи зіставного мовознавства. Ономасіологічний та семасіологічний підходи як визначальні напрями зіставних досліджень.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none">1. Принцип системності. Принцип зіставляюваності. Принцип термінологічної адекватності.2. Принцип достатньої глибини зіставлення. Принцип урахування ступеня спорідненості й типологічної близькості. Принцип урахування функційних стилів.3. Найвагомійші надбання зіставного мовознавства у межах семасіологічного підходу.4. Ономасіологічний підхід у зіставних дослідженнях.	2 год
Семінарське заняття 3.	<p>Зіставна лексикологія. Зіставна фразеологія.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none">1. Зіставна лексикологія як окремий розділ зіставного мовознавства. Системний підхід у зіставних дослідженнях з лексикології.2. Компонентний аналіз – основний прийом побудови лексико-семантичних полів для зіставних досліджень.3. Матричне представлення лексико-семантичного поля. Встановлення парадигматичних відношень між одиницями лексико-семантичного поля за допомогою методики словесних опозицій.4. Основні напрями зіставних досліджень фразеологічних одиниць. Зіставні дослідження фразеологізмів за допомогою поняттєвих категорій.5. Зіставний аналіз тематичних груп як елементів фразеологічних макросистем.6. Зіставні дослідження фразеологізмів у контексті культури.	2 год

Семінарське заняття 4.	<p style="text-align: center;">Зіставна фонетика. Зіставна дериватологія.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none">1. Аспекти зіставного вивчення фонетичних одиниць.2. Зіставний аналіз голосних і приголосних у мовах світу. Особливості фонотактики у зіставному аспекті.3. Зіставний аналіз складів і суперсегментних одиниць.4. Словотвірне гніздо як об'єкт зіставних досліджень.5. Зіставні дослідження одиниць словотвірного підрівня мовної системи у співвідношення з реаліями навколишньої дійсності.6. Зіставні дослідження на рівні словотвірних категорій. Зіставлення словотвірних типів. Зіставні дослідження словотвірних афіксів. Зіставний аналіз мовних систем на рівні способів словотворення.	2 год.
Семінарське заняття 5.	<p style="text-align: center;">Граматичні категорії у зіставному аспекті. Іменні граматичні категорії у зіставному аспекті.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none">1. Аспекти зіставних досліджень морфологічних систем.2. Способи вираження граматичних значень у мовах світу.3. Загальна характеристика граматичних категорій.4. Іменні граматичні категорії у зіставному аспекті:<ol style="list-style-type: none">а) категорія роду;б) істоти/неістоти;в) категорія числа;г) категорія відмінка;ґ) категорія детермінації;д) категорія ступенів порівняння.	2 год.
Семінарське заняття 6.	<p style="text-align: center;">Дієслівні граматичні категорії у зіставному аспекті.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none">1. Граматична категорія часу у зіставному аспекті. Зв'язок категорії часу і категорії виду.2. Граматична категорія виду у зіставному аспекті.3. Граматична категорія стану у зіставному аспекті.4. Граматична категорія способу у зіставному аспекті.5. Граматична категорія особи у зіставному аспекті.	2 год.



Семінарське заняття 7.	<p style="text-align: center;">Зіставний синтаксис.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Критерії зіставного аналізу словосполучень. 2. Аспекти зіставних досліджень словосполучень. 3. Зіставний аналіз словосполучень за характером синтаксичних відношень. 4. Зіставний аналіз словосполучень за способом вираження синтаксичних відношень. 5. Поняття про речення як основну одиницю синтаксису. Історія досліджень речень у порівняльно-історичному і зіставному аспектах. 6. Контрольна робота. 	2 год.
------------------------	---	--------

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Робота в семестрі – 100 балів

Робота в семестрі			
Види робіт	Їх кількість	Максимальний бал за заняття/роботу	Максимальна загальна кількість балів
Семінарські заняття	7	5	35
Індивідуальне навчально-дослідне завдання	1	13	13
Проміжна контрольна робота	1	12	12
Підсумковий контроль (іспит)	1	40	40
Загальна підсумкова оцінка з дисципліни:			100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності студента за кожним із запланованих видів робіт здійснюється відповідно до таких критеріїв:

Критерії оцінювання знань і вмінь з дисципліни



Види робіт	Кількість балів	Критерії оцінювання
Семінарське заняття	1–2	Доповнення
	3–4	Відповідь із використанням основної літератури (з урахуванням повноти відповіді)
	4–5	Відповідь із використанням основної і додаткової літератури (з урахуванням повноти відповіді)
Індивідуальне навчально-дослідне завдання	0	Завдання не виконане або містить плагіат.
	1–5	Завдання виконане не повною мірою; автор демонструє побіжне знання програмного матеріалу дисципліни; не виявляє навичок аналізу і логічного та послідовного викладу; подекуди припускається помилкових суджень; робота не вичитана й оформлена неналежним чином.
	5–10	Автор демонструє достатню обізнаність із програмним матеріалом дисципліни та вміння логічно і послідовно викладати його зміст. Разом із тим, завдання виконане недостатньо повною мірою; роботі бракує аналітичного характеру.
	11–13	Завдання виконане вчасно і повною мірою; автор демонструє належний рівень знання і розуміння програмного матеріалу дисципліни; виявляє аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення. Робота вчасно подана й оформлена у відповідності до вимог.
Контрольна робота	0	Завдання не виконане.
	1- 5	Завдання виконане не повною мірою, студент демонструє побіжне знання програмного матеріалу дисципліни, не виявляє навичок логічного та послідовного викладу, подекуди припускається помилкових суджень
	6-10	Студент демонструє достатню обізнаність із програмним матеріалом, логічно та послідовно викладає його зміст. Разом із тим завдання виконане недостатньо повною мірою.
	11-12	Завдання виконане повною мірою, студент демонструє належний рівень знання і розуміння програмного матеріалу, здатність до самостійного, логічного, системного та послідовного мислення.
Підсумковий контроль (виконання письмового завдання)	0	Немає відповіді
	1-10	Неповна відповідь, студент демонструє побіжне знання



		програмного матеріалу дисципліни, не виявляє навичок логічного та послідовного викладу, подекуди припускається помилкових суджень.
	11-20	Відповідь є недостатньо повною. В той же час студент демонструє обізнаність із програмним матеріалом, послідовно викладає його зміст.
	21-30	Студент демонструє достатню обізнаність із програмним матеріалом, логічно та послідовно викладає його зміст. Разом із тим відповідь не розкриває повною мірою сутність іспитових завдань.
	31-40	Повна відповідь, студент демонструє належний рівень знання і розуміння програмного матеріалу, здатність до самостійного, логічного, системного та послідовного мислення.

**Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної
 університетської шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу та шкалу
 ECTS**

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
91 – 100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
81 – 90	добре		B (дуже добре)
71 – 80			C (добре)
66 – 70			D (задовільно)
60 – 65	задовільно		E (достатньо)
30 – 59	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1 – 29			F (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі складає 20 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче 19 балів) студент зобов'язаний повторно вивчити дисципліну. У разі отримання оцінки «незадовільно» студент має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після

перекладання може бути лише «достатньо». Замість перекладання комісії студент може обрати повторне вивчення дисципліни.

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Положення про Академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (затверджене наказом № 112 від 07.03.2018 року)

https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/documenty-naukma/cat_view/1-documenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/6-systema-zabezpechennia-iakosti-osvitnoi-diiialnosti-ta-iacosti-vyshchoi-osvity/71-normatyvni-documenty

<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Алексеєнко С. І. Зіставне мовознавство і методика мови
<http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4074/1/>
2. Аркадьєв П. М. Падежи в языках мира.
<https://inslav.ru/images/stories/people/arkadiev/Arkadiev>
3. Аракин В.Д. Типология языков и проблема методического прогнозирования. – М.: Высшая школа, 1989. -150 с.
4. Близнюк К. Р. Лексико-семантическое поле "патриотизм" в украинській, англійській і польській мовах: Автореф. канд. дис. – Київ, 2019.
5. Вежбицкая А. Семантические универсалии и описания языков. – М., 1999.
6. Іваненко Н.В. Добро в англійській та українській мовних картинах світу. Монографія. – Кіровоград: "Код", 2008. – 200 с.
7. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов: посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів / О. Ю. Дубенко. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 224 с.
8. Жлуктенко Ю. О. Порівняльна граматики англійської та української мов / Ю. О. Жлуктенко. – К. : Державне учбово-педагогічне видавництво "Радянська школа", 1960. – 161 с.
9. Касевич В.Б. Морфологія. – М., 1989.
10. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов / І. В. Корунець. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 464 с.
11. Кочерган М.П. Основи зіставного мовознавства. – К., 2006.
12. Кочерган М.П. Зіставне мовознавство: методи, принципи, аспекти й рівні дослідження // Мовознавство, 2006. - №4.
13. Кочерган М.П. Зіставне мовознавство: історія становлення і розвитку // Мовознавство, 2006. - №2-3.



14. Левицький А. Е. Порівняльна граматики англійської та української мов / А. Е. Левицький. – К. : Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2008. – 264 с.
15. Лінгвістично-інформаційні студії: Праці Мовно-інформаційного фонду НАН України. У 5 т. Т. 1. Наукова парадигма та основні мовно-інформаційні структури / За заг. Ред. В. А. Широкова. – К., 2018.
16. Лучик А. А. Українське зіставне мовознавство: стан і перспективи // Мовознавство. – 2014. – № 6. – С. 31-39.
17. Лучик А. А. Компонентний аналіз у зіставних дослідженнях лексичних одиниць // Сучасні дослідження з іноземної мови. Зб. наук. праць Вип. 7. – Ужгород: ТОВ «Папірус -Ф», 2009. – С. 258-262.
18. Лучик А. А. Національно-специфічне у зменшувально-пестливих та збільшувано-згрубілих прикметниках української і польської мов. // Слов'янський вісник: Збірник наукових праць. Серія “Філологічні науки”. – Вип. 8. Рівне: РШКСУ, 2009. – С. 106--110.
19. Лучик А. А. Типологія відсубстантивного словотворення іменників на позначення істот в українській і польській мовах // Мовознавство, 2008.- № 6.– С. 34 - 40
20. Лучик А.А. Семантика прислівникових еквівалентів української і російської мов. – К., 2001.
21. Лучик В.В. Вступ до слов'янської філології. – К.: Академія, 2008.
22. Ляшук А.М. Семантична структура лексики на позначення понять права української та англійської мов: Монографія. Кіровоград: «КОД», 2008. – 224 с.
23. Мельчук И.А. Курс общей морфологии. – Вена, 1997. – Т.1.; Вена, 1998. – Т.2; М., 2001. – Т.4.
24. Ожоган А. В. Семантика і валентна структура предикатів руйнування в німецькій та українській мовах: : Автореф. канд. дис. – Львів, 2010.
25. Пещак М.М. Опыт формализованного анализа лексического значения слова // Сопоставительное исследование русского и украинского языков. – К., 1975.
26. Пособчук О. О. Структурні особливості прийменникових еквівалентів слова в українській, німецькій та іспанській мовах: Автореф. канд. дис. – Київ, 2016.
27. Романишин Н. І. Контрастивна стилістика англійської та української мов : конспект лекцій / Н. І. Романишин. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2010. – 144 с.
28. Русанівський В.М. Категорія стану (українсько-чеські паралелі) // Зіставне дослідження української, чеської та російської мов. – К., 1981.
29. Собков Ю. В. Типологія криптонімів англійської та української мов: Автореф. канд. дис. – Львів, 2008.
30. Тестелец Я. Г. Введение в общий синтаксис. – М.: РГГУ, 2001. – 797 с.
31. Тимченко Є. П. Порівняльна стилістика німецької та української мов : посібник для студентів-германістів філологічних та перекладацьких відділень вищих навчальних закладів / Є. П. Тимченко. – Вінниця : Нова книга, 2006. – 240 с.



32. Фабіан М.П. Етикетна лексика в українській, англійській та угорській мовах. – Ужгород, 1998.
33. Широков В. А., Любченко Т. П., Шевченко І. В., Широков К. В. Граматичні системи. Феноменологічний підхід. – К. : Наук. думка, 2018. – 312 с
34. Широков В.А. Корпусна лінгвістика. – К., 2005.
35. Широкова А.В. Сравнительная типология разноструктурных языков. – М., 2000.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Андерш Й.Ф. Типологія простих дієслівних речень у чеській мові в зіставленні з українською. – К.: Наукова думка, 1987.
2. Джеймс К. Контрастивний аналіз / Джеймс К. // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. 25. – М., 1989. – С. 205-306.
3. Лучик А.А. Відприкметниковий словотвір у сучасних українській і польській мовах // Слов'янський вісник: Збірник наукових праць. Серія “Філологічні науки”. – Вип. 8. Рівне: РІШКСУ, 2008.
4. Bartmiński J. Językowe podstawy obrazu świata. – Lublin, 2006, 2007, 2009.
5. Fillmore Ch. The case for case // Grammatical relations/ – N.-J., 1977. – P. 59-81.
6. Fodor J. The language of thought. – Cambridge (Mass), 1975.
7. Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa. – Kraków, 2001.
8. Konfrontacja języków słowiańskich na poziomie leksyki, słowotwórstwa i składni. – Katowice: Uś, 2001.
9. Lachur Cz. Zarys językoznawstwa ogólnego. – Opole : UO, 2004. – 320 с.
10. Lakoff G. Linguistic gestalts // CLS. – 1977. – Vol/ 13. – P. 236-287.
11. Lakoff G. Classifiers as a reflection of mind // Noun Classes and Categorization (Ed by C. Craig). – Amsterdam, 1986.
12. Langacker R.W. Nouns and verbs // Language, 1987. – Vol.63. – № 1. – P. 53-94.
13. Luchyk A. Interpretation of Ukrainian and Polish Adverbial Word Equivalents form and Meaning Interaction in National Explanatory Lexicography // Cognitive studies: Etudes cognitives. – Warsaw: University of Silesia in Katowice/ The Slavic Foundation, 2013. – Vol. 13. – S. 273-278.
14. Słownik stereotypów i symboli ludowych, Koncepcja całości i redakcja Jerzy Bartmiński, zastępca redaktora Stanisława Niebrzegowska. – Lublin, 1996. – t. Kosmos.[cz.] 1. Niebo, światła niebieskie, ogień, kamienie; [cz.] 2. Ziemia, woda, podziemie, 1999.
15. Taylor J. Linguistic categorization. – Oxford: Oxford University Press, 1995.

*Затверджено на засіданні кафедри загального і слов'янського мовознавства НаУКМА
31 серпня 2020 р. (протокол № 5)*